

УДК 378.147:004

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4\(12\)-340-354](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4(12)-340-354)

Семенишина Ірина Віталіївна кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій, фізико-математичних та безпекових дисциплін, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський, <https://orcid.org/0000-0001-9300-8914>

Федорчук Анна Леонідівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0001-8227-3210>

Савастру Наталія Іванівна доцент кафедри теоретичних дисциплін, заступник директора з науково-методичної роботи, Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Сержа Лифаря», м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-0845-3763>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОКРАЩЕННІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. Стаття присвячена аналізу сучасних інтерактивних технологій, які використовуються у вищій освіті, зокрема в умовах цифровізації і глобалізації. Під час проведення дослідження розглянуто важливість інтерактивних методів для покращення навчального процесу, підвищення рівня активності здобувачів освіти, розвитку ключових компетентностей, таких як критичне мислення, комунікація, самостійність і колективна робота, а також перспективи їх подальшого розвитку в умовах сучасних трансформацій. Цифровізація в освіті відкриває нові можливості для створення персоналізованих навчальних програм, адаптованих до індивідуальних потреб, що значно підвищує ефективність навчання. Одним із основних аспектів розвитку інтерактивних методів є впровадження новітніх технологій, таких як онлайн-платформи для навчання, мультимедійні ресурси, віртуальні лабораторії, а також системи адаптивного навчання, які забезпечують гнучкість і доступність навчання в будь-який час та з будь-якої точки світу. Підкреслено, що глобалізація та розвиток цифрових технологій сприяють поглибленню міжнародної співпраці в освіті. Інтерактивні технології дозволяють здобувачам освіти із різних країн обмінюватися знаннями та досвідом, що сприяє розвитку міжкультурних компетентностей. Це особливо важливо в умовах глобалізованого ринку праці, де вміння взаємодіяти з представниками інших культур є

важливим чинником професійного успіху. Одним із важливих аспектів використання інтерактивних методів став розвиток гнучких форм навчання, таких як гібридні моделі, які поєднують онлайн- і офлайн-формати. Це дозволяє забезпечити більш гнучкий підхід до навчального процесу, що є важливим у контексті сучасних вимог до вищої освіти. Оскільки здобувачі освіти можуть навчатися в зручний для них час і в будь-якому місці, це значно розширює доступ до освіти та зменшує соціальні й економічні бар'єри. Також розглянуто виклики та переваги впровадження інтерактивних технологій у вищу освіту. Зокрема, йдеться про важливість підтримки технічної інфраструктури, підготовки викладачів до використання новітніх технологій, а також забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів. У результаті дослідження підкреслено, що інтерактивні технології мають значний потенціал для модернізації освітнього процесу, що дозволяє підвищити якість освіти та підготувати майбутніх фахівців до вимог сучасного глобального ринку праці.

Ключові слова: інтерактивні технології, вища освіта, цифровізація, глобалізація, критичне мислення, гнучкі форми навчання, персоналізація навчання, міжнародна співпраця.

Semenyshyna Iryna Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Information Technology, Physical, Mathematical and Civil Defence Disciplines, Higher Educational Institution "Podillia State University", Kamianets-Podilskyi, <https://orcid.org/0000-0001-9300-8914>

Fedorchuk Anna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Computer Sciences and Information Technologies, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0001-8227-3210>

Savastru Nataliia Ivanivna Associate Professor of the Department of Theoretical Disciplines, Deputy Director for Scientific and Methodological Work, College of Choreography Art "Serge Lyfar Kyiv Municipal Academy of Dance", Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-0845-3763>

CURRENT TRENDS IN HIGHER EDUCATION: THE ROLE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN IMPROVING THE EDUCATIONAL PROCESS

Abstract. The article is devoted to analyzing modern interactive technologies used in higher education, particularly in the context of digitalization and globalization. The paper considers the importance of interactive methods for improving the

educational process, increasing student activity, developing key competencies such as critical thinking, communication, independence and teamwork, and the prospects for their further development in modern changes. Digitalization in education opens up new opportunities for creating personalized curricula adapted to the individual needs of students, which significantly increases the effectiveness of learning. One of the main aspects of the development of interactive methods is the introduction of the latest technologies, such as online learning platforms, multimedia resources, virtual laboratories, as well as adaptive learning systems, which ensure flexibility and accessibility of learning for students at any time and from anywhere in the world. The article also emphasizes that globalization and digital technologies contribute to developing international cooperation in education. Interactive technologies allow students from different countries to exchange knowledge and experience, contributing to developing intercultural competencies. This is especially important in a globalized labor market, where the ability to interact with representatives of other cultures is an essential factor in professional success. One of the critical aspects of using interactive methods is the development of flexible forms of learning, such as hybrid models that combine online and offline formats. This allows for a more flexible approach to the educational process, which is essential in the context of modern requirements for higher education. Since students can study at a time convenient for them and anywhere, this significantly expands access to education and reduces social and economic barriers. The article also discusses the challenges and benefits of introducing interactive technologies into higher education. In particular, it discusses the importance of supporting the technical infrastructure, training teachers to use the latest technologies, and ensuring equal access to digital resources for all students. The study highlights that interactive technologies have significant potential for modernizing the educational process, improving the quality of education and preparing students for the demands of the modern global labor market.

Keywords: interactive technologies, higher education, digitalization, globalization, critical thinking, flexible learning, personalized learning, international cooperation.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та інтенсифікації процесів цифровізації освіти сучасні тенденції у вищій освіті орієнтовані на інтеграцію новітніх технологій у навчальний процес. Інтерактивні технології, які передбачають активну взаємодію із навчальними матеріалами та викладачами, виступають одними з найбільш перспективних інструментів для модернізації освітніх практик [1]. Вони забезпечують як покращення якості засвоєння знань, так і сприяють розвитку критичного мислення, самостійності, колективної роботи й інтеграції інформації з різних галузей знань, що є важливим аспектом підготовки висококваліфікованих фахівців у вищій освіті [2].

Сьогодні важливим викликом постала необхідність адаптації традиційних освітніх практик до вимог сучасного інформаційного середовища. Оскільки традиційні методи навчання все більше не відповідають потребам сучасного покоління здобувачів освіти, яке виросло в епоху цифрових технологій, інтерактивні методи здатні створити нові можливості для їх розвитку в результаті персоналізації навчального досвіду, інтеграції віртуальних середовищ і використання мультимедійних засобів [3]. Впровадження цих технологій у навчальний процес відкриває нові обрії для підвищення ефективності навчання, сприяє розвитку навичок співпраці, комунікації та управління інформацією [4].

Однак, нині існує певний брак досліджень, які акцентують увагу на реальних можливостях інтерактивних технологій для покращення результатів навчання в контексті вищої освіти. Залишається відкритим питання впливу різних інтерактивних інструментів на якість навчального процесу, на рівень залученості здобувачів освіти і їх академічні досягнення. Крім того, необхідно з'ясувати ефективність застосування інструментів цифрового навчання в контексті розвитку компетентностей, які є ключовими для майбутніх фахівців у різних галузях.

З огляду на це, упровадження інтерактивних технологій у навчальний процес закладів вищої освіти (ЗВО) вимагає детального аналізу, а також розробки науково обґрунтованих підходів, щоб забезпечити не лише технологічну, але і педагогічну ефективність навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки інтерактивні методи навчання стали важливим напрямом в освітньому процесі вищої освіти, який висвітлюється в численних наукових публікаціях, присвячених цьому питанню. Зокрема, дослідження Л. Конопляника розглядає впровадження інтерактивних методів навчання як ключовий шлях до демократизації освітнього процесу. Науковець стверджує, що застосування інтерактивних методів навчання, таких як групові дискусії, рольові ігри та онлайн платформи для співпраці, сприяє активізації навчальної діяльності, розвитку навичок критичного мислення, вільному обміну думками і відкритості до нових підходів у навчанні. Упровадження таких методик дозволяє трансформувати традиційні моделі навчання, зменшити авторитарність викладача та підвищити самостійність здобувачів освіти, що є важливим елементом сучасного освітнього процесу [5].

Наукова розвідка П. Красноп'ярова, В. Воронюка та І. Вишатицької фокусується на аналізі ефективності сучасних методик викладання іноземних мов в українських ЗВО. Дослідники наголошують, що використання інтерактивних методів, таких як проблемно-орієнтоване навчання та мультимедійні ресурси, значно покращує рівень мовної компетенції. Важливим аспектом їх

дослідження також став акцент на адаптацію методик до специфіки вітчизняних ЗВО, що дозволяє врахувати культурні та мовні особливості здобувачів освіти [6].

Інший важливий контекст розвитку інтерактивних технологій у навчанні висвітлений у статті Х. Крістіанто та Л. Гандаджая, які порівнювали офлайн і онлайн проблемно-орієнтоване навчання. Вони дійшли висновку, що хоча онлайн-методи забезпечують більшу гнучкість і доступність, офлайн-методи сприяють більш глибокому залученню до процесу навчання. Важливим висновком дослідження є також і те, що ефективність онлайн-методів значно залежить від технічного забезпечення та рівня цифрових компетентностей здобувачів освіти [7].

Проблеми інтеграції електронних навчальних технологій у вищу освіту розглядалися у дослідженні М. Асад та ін. Було підкреслено важливість впровадження цифрових інструментів, таких як електронні платформи та онлайн-курси, які дозволяють здобувачам освіти отримувати доступ до навчальних матеріалів у будь-який час і з будь-якого місця. Це сприяє розвитку їх самостійності, а також знижує залежність від традиційних форм навчання, що є особливо важливим в умовах пандемії і дистанційного навчання [8].

У статті М. Гарлінська та ін. досліджувався вплив новітніх технологій на дистанційну освіту. Науковці зазначають, що впровадження цифрових технологій, таких як віртуальні лабораторії, платформи для відеоконференцій, а також адаптивні системи, значно полегшує процес дистанційного навчання та покращує взаємодію між викладачами і здобувачами освіти. Зокрема, у останніх підвищується мотивація до навчання, а також зростає активність під час занять [9].

Варто виокремити дослідження Х. Каддумі, Б. Бартрам та А. Л. Кашмар, яке зосереджено на впливі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на викладання та навчання. Автори дослідження встановили, що наявність ІКТ-ресурсів в освітньому процесі позитивно впливає на рівень задоволення здобувачів освіти від навчання, дозволяє створювати інтерактивні навчальні середовища, а також підвищує рівень знань. Проте, важливою проблемою залишається нерівномірний доступ до цих технологій, що створює нерівні умови для здобувачів освіти з різних регіонів [10].

Загалом, аналіз останніх досліджень підтверджує зростаюче значення інтерактивних технологій у сучасному освітньому процесі, підкреслюючи їхню роль у демократизації навчання, розвитку самостійності, а також у підвищенні якості навчання через адаптацію до цифрового середовища.

Мета статті – аналіз сучасних тенденцій у вищій освіті, зокрема ролі інтерактивних технологій у покращенні освітнього процесу. Дослідження

також має на меті вивчити потенціал інтерактивних методів навчання задля трансформації традиційних підходів і визначити основні напрями розвитку цих технологій у контексті вищої освіти.

Завдання дослідження:

1. Описати основні інтерактивні технології, які використовуються у вищій освіті для покращення навчального процесу.
2. Проаналізувати вплив інтерактивних технологій на розвиток компетентностей майбутніх фахівців, таких як критичне мислення, комунікація, самостійність і колективна робота.
3. Оцінити переваги та недоліки використання інтерактивних технологій у порівнянні з традиційними методами навчання.
4. Визначити перспективи розвитку інтерактивних методів у вищій освіті в умовах цифровізації і глобалізації.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивні технології стали важливим компонентом сучасного навчального процесу у вищій освіті, адже вони дозволяють значно покращити ефективність засвоєння матеріалу та стимулюють більш глибоку залученість. У таблиці 1 систематизовано основні інтерактивні технології, які використовуються у вищій освіті для підвищення ефективності навчального процесу.

Таблиця 1

Інтерактивні технології для покращення навчального процесу

Інтерактивна технологія	Опис
Проблемно-орієнтоване навчання (PBL)	Метод навчання, який орієнтований на вирішення реальних або гіпотетичних проблем, що сприяє розвитку критичного мислення, самостійної роботи, командної взаємодії і здатності приймати рішення в умовах невизначеності. Застосування PBL дозволяє інтегрувати теорію з практикою, готуючи майбутніх фахівців до професійних викликів.
Онлайн-платформи для інтерактивного навчання	Використання онлайн-платформ, таких як Moodle, Blackboard, Canvas для створення інтерактивних курсів. Ці платформи забезпечують можливості для доступу до навчальних матеріалів, тестів, форумів, чатів і групових завдань, що сприяє розвитку самостійності й активної участі в навчальному процесі. Вони також дозволяють забезпечити зворотній зв'язок між здобувачами освіти та викладачами.
Мультимедійні технології	Включають використання відео, анімацій, графічних програм та інших візуальних матеріалів для представлення складних концептів у більш наочному вигляді. Мультимедійні ресурси покращують розуміння теоретичних тем, зокрема в таких сферах як фізика, хімія, математика, а також у гуманітарних науках. Візуалізація допомагає легше сприймати інформацію, сприяє глибшому розумінню та кращому запам'ятовуванню.

Інтерактивна технологія	Опис
Системи дистанційного навчання та комбіновані форми навчання	Інтернет-платформи, що використовуються для проведення вебінарів, онлайн-занять, відеоконференцій, де здобувачі освіти мають можливість працювати в реальному часі або використовувати записані лекції. Такі системи забезпечують гнучкість у навчанні, зокрема для тих з них, які не можуть бути присутніми на традиційних заняттях, а також для тих, хто хоче поєднувати навчання з іншими заняттями або роботою. Вони також сприяють інтеграції різних навчальних методів, таких як синхронні й асинхронні заняття.
Ігрові технології в освіті (гейміфікація)	Використання елементів ігор, таких як бали, рівні чи нагороди, щоб збільшити мотивацію до навчання. Ігрові технології можуть бути інтегровані в навчальні програми для створення більш захоплюючих і мотивуючих умов. Вони сприяють залученню здобувачів освіти, покращують їхню участь у навчальному процесі, а також дозволяють створити середовище для розвитку творчих і когнітивних навичок.
Віртуальні лабораторії і симуляції	Використання віртуальних середовищ для проведення лабораторних робіт, що дозволяє взаємодіяти з навчальними об'єктами й експериментами без необхідності фізичної присутності в лабораторії. Віртуальні симуляції використовуються в таких галузях, як інженерія, медицина, хімія, біологія, де експерименти можуть бути небезпечними або надто дорогими для проведення в реальному житті.
Системи адаптивного навчання	Технології, які використовують алгоритми штучного інтелекту (ШІ) для адаптації навчального контенту до індивідуальних потреб. Такі системи можуть допомогти виявити прогалини в знаннях здобувача освіти та запропонувати необхідні матеріали для їх усунення. Це дозволяє забезпечити персоналізований підхід до навчання, що є важливим аспектом у сучасному освітньому процесі.
Мобільні додатки та технології для навчання	Використання мобільних додатків для навчання дозволяє отримувати доступ до матеріалів і вправ будь-де та в зручний час. Мобільні технології підтримують асинхронне навчання та дозволяють легко взаємодіяти з матеріалами курсу, завданнями, тестами, а також спілкуватися з викладачами і одногрупниками.
Віртуальна та доповнена реальність (VR/AR)	Віртуальна та доповнена реальність дозволяють створити повністю або частково інтерактивні віртуальні середовища для навчання. Здобувачі освіти можуть відвідувати музеї, працювати з фізичними об'єктами або взаємодіяти з складними науковими моделями, що сприяє глибшому зануренню в навчальний контекст і покращенню розуміння складних концептів.

Джерело: узагальнено авторами на основі аналізу [11–13].

З огляду на наведену у таблиці 1 інформацію, інтерактивні технології не тільки модернізують підходи до навчання, але і дозволяють створювати більш динамічне, доступне й ефективне навчальне середовище, яке відповідає сучасним вимогам. Вони сприяють розвитку ключових компетентностей, таких як самостійність, критичне мислення, комунікація та співпраця, що є важливими для успішної професійної діяльності в глобалізованому світі.

Критичне мислення є однією з найбільш значущих компетентностей, що розвивається завдяки інтерактивним технологіям. Проблемно-орієнтоване навчання (PBL) і використання онлайн-платформ для взаємодії із навчальними матеріалами дозволяють здобувачам освіти активно обробляти інформацію, аналізувати її, оцінювати різні точки зору та приймати рішення на основі аргументів. У процесі вирішення реальних або гіпотетичних проблем вони навчаються розглядати ситуації з різних кутів, аналізувати наслідки своїх рішень та обґрунтовувати свої висновки. Використання мультимедійних матеріалів і віртуальних симуляцій дозволяє створити ситуації, які вимагають глибокого аналізу та творчого підходу, що ще більше стимулює розвиток критичного мислення.

Комунікація є важливою складовою навчання, а інтерактивні технології сприяють її значному розвитку. Вебінари, відеоконференції та онлайн-дискусії створюють умови для активної взаємодії здобувачів освіти із викладачами та однокурсниками. Це дозволяє не тільки покращити навички усного та письмового спілкування, але і розвивати вміння слухати та відповідати на питання, робити конструктивні зауваження і ділитися думками в процесі групових дискусій. Використання форумів і чатів на онлайн-платформах сприяє покращенню комунікативних навичок, оскільки здобувачі освіти мають можливість висловлювати свої думки, аргументувати свою точку зору й отримувати зворотний зв'язок у реальному часі.

Рівень самостійності в навчанні безпосередньо залежить від ступеню активності використання інтерактивних технологій. Онлайн-курси, мобільні додатки, а також можливість вільного доступу до навчальних матеріалів у зручний час дають змогу здобувачам освіти самостійно керувати власним навчанням. Вони можуть планувати власний розклад, обирати теми для вивчення, проходити тести та завдання в зручний для них час, що значно підвищує рівень самостійності. Викладачі, у свою чергу, можуть надавати індивідуальні рекомендації і зворотний зв'язок, що сприяє розвитку особистої відповідальності за навчальний процес. Слід зауважити, що системи адаптивного навчання дозволяють ще більше персоналізувати навчальний процес, підлаштовуючи його під індивідуальні потреби, сприяючи розвитку самостійної роботи та глибшому розумінню матеріалу.

Колективна робота також є важливою складовою навчального процесу, а інтерактивні технології значно підвищують її ефективність. Віртуальні платформи для спільної роботи над проектами дозволяють працювати в групах, обмінюватися ідеями, розподіляти завдання, а також взаємодіяти в реальному часі. Це сприяє розвитку навичок ефективної комунікації у команді, здатності до співпраці, а також навичок лідерства й організації роботи. Проблемно-орієнтоване навчання в групах допомагає здобувачам освіти працювати разом для вирішення комплексних завдань, що підвищує їх здатність до колективної роботи та взаємодії.

Відтак, інтерактивні технології сприяють розвитку всіх ключових компетентностей, що є важливими для успішної професійної діяльності. Вони забезпечують можливість не лише отримувати знання, але й активно розвивати навички, які допомагають бути успішними в будь-якій сфері діяльності, що вимагає гнучкості, творчості та ефективної взаємодії з іншими людьми.

У таблиці 2 наведено порівняння переваг і недоліків інтерактивних технологій та традиційних методів навчання, що дозволило сформулювати чітке уявлення про сильні та слабкі сторони кожного підходу.

Таблиця 2

Переваги та недоліки інтерактивних технологій і традиційних методів

Критерії порівняння	Інтерактивні технології	Традиційні методи навчання
<i>Переваги</i>		
Мотивація	Збільшують мотивацію завдяки інтересу до нових технологій та інтерактивних елементів.	Мотивація часто залежить від особистої ініціативи та викладацького підходу.
Самостійна робота	Сприяють розвитку самостійності через гнучкий доступ до матеріалів і можливість працювати в зручний час.	Вимагають більше фізичної присутності на заняттях і можуть обмежувати час для самостійної роботи.
Колективна робота	Стимулюють групову взаємодію, допомагають ефективно організувати командну роботу за допомогою онлайн платформ.	Колективна робота є обмеженою через необхідність фізичної присутності на заняттях.
Критичне мислення	Розвивають критичне мислення через проблемно-орієнтоване навчання та взаємодію з різними точками зору.	Критичне мислення може бути менш розвинене через зосередження на фактах та односпрямованій передачі знань.

Критерії порівняння	Інтерактивні технології	Традиційні методи навчання
Доступність навчання	Забезпечують доступність завдяки можливості навчатися з будь-якої точки світу та в будь-який час.	Обмеження в доступності – здобувачі освіти повинні бути присутніми в певному місці й у певний час.
Гнучкість навчання	Надають можливість адаптації до індивідуальних потреб і різних форматів навчання.	Мінімальна гнучкість у порівнянні з онлайн-методами, оскільки здобувачі освіти мають доступ до матеріалів лише в межах певних годин.
<i>Недоліки</i>		
Мотивація	Залучення до нових технологій може бути недостатнім для тих, хто не має високої мотивації або не знайомий з інноваціями.	Мотивація може бути низькою в традиційному навчальному процесі, особливо при використанні однотипних методів.
Самостійна робота	Вимагають високого рівня самодисципліни й організованості.	Традиційні методи надають менше можливостей для самостійної роботи, зазвичай зосереджені на лекціях і семінарах.
Колективна робота	Може виникнути проблема недостатньої взаємодії у деяких онлайн-форматах через технічні обмеження або відсутність особистого контакту.	Фізична присутність може не забезпечувати достатню ефективність роботи в команді в порівнянні з онлайн-середовищем.
Критичне мислення	Існує ризик, що інтерактивні методи можуть бути надто фрагментованими, що не завжди дозволяє здійснювати глибокий аналіз матеріалу.	У традиційних методах є менше можливостей для розвитку критичного мислення через стандартизовану подачу матеріалу.
Доступність навчання	Залежність від технологій і доступу до Інтернету може бути проблемною для здобувачів освіти, які не мають стабільного підключення або необхідних пристроїв.	Традиційні методи навчання можуть обмежувати доступ для тих осіб, хто не має можливості бути фізично присутніми на заняттях.
Гнучкість навчання	Вимагають наявності певного технічного обладнання та спеціальних знань, що може стати перешкодою для деяких здобувачів освіти.	Мають меншу гнучкість, оскільки існує вимога дотримуватись розкладу та бути присутніми в аудиторії.

Джерело: узагальнено авторами на основі аналізу [14, 15].

Інтерактивні технології значно підвищують мотивацію здобувачів освіти завдяки новим технологіям та інтерактивним елементам, що залучають їх до навчання та дозволяють активно взаємодіяти з навчальним матеріалом. Однак ці технології можуть бути менш ефективними для тих, хто має низьку мотивацію або труднощі з освоєнням нових технологій. Традиційні методи навчання, у свою чергу, можуть бути менш динамічними, а мотивація здебільшого залежить від викладацького підходу та особистої ініціативи.

Гнучкість навчання є важливою перевагою інтерактивних технологій, оскільки вони дозволяють адаптувати навчання до індивідуальних потреб і різних форматів, наприклад, онлайн або офлайн. Традиційні методи мають меншу гнучкість, оскільки здобувачі освіти повинні дотримуватися єдиного розкладу та бути присутніми в аудиторіях у конкретний час, що обмежує можливості для індивідуального навчання.

Перспективи розвитку інтерактивних методів у вищій освіті в умовах цифровізації і глобалізації є досить значущими, оскільки технологічні інновації відкривають нові можливості для покращення якості навчання, адаптації навчальних програм до нових вимог сьогодення і створення більш доступного, ефективного й інклюзивного навчального середовища. Цифровізація, що охоплює інтеграцію інформаційно-комунікаційних технологій у всі аспекти освітнього процесу, створює нові умови для розвитку інтерактивних методів навчання, які стають важливими елементами освітніх реформ.

Однією з головних перспектив розвитку інтерактивних методів є розширення можливостей для персоналізації навчання. Інтерактивні технології дозволяють створювати навчальні матеріали, адаптовані до індивідуальних потреб і рівня підготовки кожного здобувача освіти. Системи адаптивного навчання, що використовують штучний інтелект, дозволяють отримувати матеріали відповідно до особистого прогресу, рівня знань та інтересів. Це дозволяє підвищити ефективність навчання, зменшити стрес від перевантаження інформацією та забезпечити кращу якість засвоєння матеріалу.

Глобалізація сприяє міжнародній інтеграції у сфері освіти, і в цьому контексті інтерактивні технології відіграють ключову роль. Використання онлайн-платформ для проведення курсів і семінарів дає можливість здобувачам освіти з різних країн взаємодіяти, обмінюватися знаннями та досвідом, що сприяє розвитку міжкультурних компетентностей. Крім того, інтерактивні методи дозволяють здійснювати наукові та освітні колаборації на міжнародному рівні, відкриваючи нові можливості для всіх учасників освітнього процесу в доступі до інформації та знань з різних країн.

Завдяки використанню інтерактивних методів у вищій освіті стає можливим створення гнучких форм навчання, зокрема, гібридних моделей, які поєднують онлайн- та офлайн-формати та дозволяють забезпечити більш

гнучкий підхід до навчального процесу. Це є важливою перевагою в умовах глобалізації, коли здобувачі освіти можуть перебувати в різних частинах світу, але при цьому отримувати однакові можливості для навчання та розвитку. Такий підхід дозволяє не тільки збільшити доступність навчання для осіб, які не мають змоги відвідувати заняття у традиційному форматі, але і знижує витрати на навчальний процес та інфраструктуру.

Цифровізація також дозволяє значно збільшити доступність знань завдяки використанню відкритих освітніх ресурсів. Масові онлайн-курси, вебінари, електронні бібліотеки й інші цифрові платформи дають можливість навчатися за інтересами, незалежно географічного розташування чи фінансових можливостей. Водночас це сприяє розвитку інклюзивності в освіті, оскільки дає рівний доступ до знань усім категоріям здобувачів освіти, незалежно від їхнього соціального або економічного становища.

Відтак, перспективи розвитку інтерактивних методів у вищій освіті у контексті цифровізації і глобалізації обумовлені низкою чинників, серед яких персоналізація навчання, глобальна інтеграція, гнучкість у формах навчання та доступність інформації. Впровадження цих технологій має на меті покращення якості навчального процесу та сприяє розвитку нових підходів до навчання, що відповідають сучасним вимогам суспільства та ринку праці.

Висновки. Інтерактивні технології вищої освіти відкривають нові обрії для розвитку освітнього процесу, дозволяючи покращити якість освіти, підвищити мотивацію й адаптувати навчання до сучасних вимог цифрового та глобалізованого світу. У свою чергу, цифровізація та глобалізація сприяють розвитку персоналізованих підходів до навчання, дозволяючи здобувачам освіти отримувати доступ до ресурсів, що відповідають їх інтересам, рівню підготовки та потребам. Завдяки інтерактивним методам, таким як проблемно-орієнтоване навчання, онлайн-платформи та мультимедійні ресурси, вони отримують можливість активно взаємодіяти з навчальним матеріалом, що покращує їх критичне мислення, комунікаційні навички та здатність до самостійної роботи. Крім того, інтерактивні технології сприяють розвитку колективної роботи, забезпечуючи ефективну співпрацю серед здобувачів освіти з різних куточків світу. Глобалізація освітнього простору засобами цифрових платформ дозволяє здобувачам освіти з різних країн мати рівний доступ до знань, що сприяє розвитку міжкультурних компетентностей і розширює можливості для міжнародної співпраці. Це також дозволяє знижувати соціальні та економічні бар'єри, що робить освіту доступнішою для більшої кількості людей. Враховуючи виклики сучасності, важливим напрямом розвитку інтерактивних методів є гнучке навчання, яке дозволяє комбінувати традиційні та онлайн-формати, що дає всім можливість навчатися в зручний для них час за місцем перебування. Зрозуміло, що інтерактивні

технології не лише підвищують ефективність навчання, але і сприяють розвитку нових форм освітніх моделей, необхідних для підготовки висококваліфікованих фахівців у сучасному світі. У перспективі інтерактивні технології матимуть ще більший вплив на розвиток вищої освіти, оскільки вони продовжуватимуть адаптуватися до сучасних потреб здобувачів освіти і глобальних викликів, забезпечуючи більш інклюзивну, доступну та персоналізовану освіту для майбутніх поколінь.

Література:

1. Губарь О. Г., Спіцин В. В., Котяш І. С. Вплив використання інтерактивних технологій на якість навчання майбутніх педагогів у закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. № 26. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/830> (дата звернення: 17.03.2025).
2. Кобися А. П., Куцак Л. В., Шевчук І. В. (2025). Інтерактивні технології віртуальної реальності для підвищення мотивації здобувачів освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 16. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14961960> (дата звернення: 17.03.2025).
3. Factors affecting students' learning performance through collaborative learning and engagement / M. A. Qureshi et al. *Interactive Learning Environments*. 2023. Vol. 31, No. 4. P. 2371–2391. URL: <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1884886> (дата звернення: 17.03.2025).
4. Cole A. W., Lennon L., Weber N. L. Student perceptions of online active learning practices and online learning climate predict online course engagement. *Interactive Learning Environments*. 2021. Vol. 29, No. 5. P. 866–880. URL: <https://doi.org/10.1080/10494820.2019.1619593> (дата звернення: 17.03.2025).
5. Конопляник Л. М. Впровадження інтерактивних методів навчання як шлях до демократизації освітнього процесу. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 10. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13729641> (дата звернення: 17.03.2025).
6. Красноп'ятов П. В., Воронюк В. І., Вишатицька І. Р. Аналіз ефективності сучасних методик викладання іноземних мов в українських закладах вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14586866> (дата звернення: 17.03.2025).
7. Kristianto H., Gandajaya L. Offline vs online problem-based learning: A case study of student engagement and learning outcomes. *Interactive Technology and Smart Education*. 2023. Vol. 20, No. 1. P. 106–121. URL: <https://doi.org/10.1108/ITSE-09-2021-0166> (дата звернення: 17.03.2025).
8. Integration of e-learning technologies for interactive teaching and learning process: an empirical study on higher education institutes of Pakistan / M. M. Asad et al. *Journal of Applied Research in Higher Education*. 2021. Vol. 13, No. 3. P. 649–663. URL: <https://doi.org/10.1108/JARHE-04-2020-0103> (дата звернення: 17.03.2025).
9. The influence of emerging technologies on distance education / M. Garlinska et al. *Electronics*. 2023. Vol. 12, No. 7. Article 1550. URL: <https://doi.org/10.3390/electronics12071550> (дата звернення: 17.03.2025).
10. Qaddumi H., Bartram B., Qashmar A. L. Evaluating the impact of ICT on teaching and learning: A study of Palestinian students' and teachers' perceptions. *Education and information technologies*. 2021. Vol. 26, No. 2. P. 1865–1876. URL: <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10339-5> (дата звернення: 17.03.2025).

11. Liu Y., Pásztor A. Effects of problem-based learning instructional intervention on critical thinking in higher education: A meta-analysis. *Thinking Skills and Creativity*. 2022. Vol. 45. Article 101069. URL: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101069> (дата звернення: 17.03.2025).
12. Fang P. E. N. G. Optimization of music teaching in colleges and universities based on multimedia technology. *Advances in Educational Technology and Psychology*. 2021. Vol. 5, No. 5. P. 47–57. URL: <https://doi.org/10.23977/aetp.2021.55009> (дата звернення: 17.03.2025).
13. Saleem A. N., Noori N. M., Ozdamli F. Gamification applications in E-learning: A literature review. *Technology, Knowledge and Learning*. 2022. Vol. 27, No. 1. P. 139–159. URL: <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09487-x> (дата звернення: 17.03.2025).
14. Гриценко О., Копчак О. Аналіз переваг та недоліків застосування інтерактивних методів навчання у підготовці майбутніх лікарів. *Український педагогічний журнал*. 2023. № 1. С. 128–132. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-1-128-132> (дата звернення: 17.03.2025).
15. Булгару Н., Дзятко А. Основні переваги та недоліки технологій та форм дистанційного навчання іноземній мові у технічному закладі. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 139–144. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.139.144> (дата звернення: 17.03.2025).

References:

1. Hubar, O. H., Spitsyn, V. V., & Kotiash, I. S. (2023). Vplyv vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii na yakist navchannia maibutnikh pedahohiv u zakladyakh vyshchoi osvity [The influence of the use of interactive technologies on the quality of education of future teachers in institutions of higher education]. *Akademichni vizii – Academic visions*, (26). Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/830> [in Ukrainian].
2. Kobysia, A. P., Kutsak, L. V., & Shevchuk, I. V. (2025). Interaktyvni tekhnolohii virtualnoi realnosti dlia pidvyshchennia motyvatsii zdobuvachiv osvity [Virtual reality technologies to enhance the motivation of students]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky – Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (16). Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.14961960> [in Ukrainian].
3. Qureshi, M. A., Khaskheli, A., Qureshi, J. A., Raza, S. A., & Yousufi, S. Q. (2023). Factors affecting students' learning performance through collaborative learning and engagement. *Interactive Learning Environments*, 31(4), 2371–2391. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1884886>
4. Cole, A. W., Lennon, L., & Weber, N. L. (2021). Student perceptions of online active learning practices and online learning climate predict online course engagement. *Interactive Learning Environments*, 29(5), 866–880. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/10494820.2019.1619593>
5. Konoplianyk, L. M. (2024). Vprovadzhennia interaktyvnykh metodiv navchannia yak shliakh do demokratyzatsii osvitnoho protsesu [Implementation of interactive teaching methods as a way to democratise the educational process]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky – Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (10). Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.13729641> [in Ukrainian].
6. Krasnoporov, P. V., Vroniuk, V. I., & Vyshatytska, I. R. (2025). Analiz efektyvnosti suchasnykh metodyk vykladannia inozemnykh mov v ukrainskykh zakladyakh vyshchoi osvity [Analysis of the effectiveness of modern methods for teaching foreign languages in Ukrainian institutions of higher education]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky – Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (14). Retrieved from <https://doi.org/10.5281/zenodo.14586866> [in Ukrainian].

7. Kristianto, H., & Gandajaya, L. (2023). Offline vs online problem-based learning: A case study of student engagement and learning outcomes. *Interactive Technology and Smart Education*, 20(1), 106–121. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/ITSE-09-2021-0166>
8. Asad, M. M., Hussain, N., Wadho, M., Khand, Z. H., & Churi, P. P. (2021). Integration of e-learning technologies for interactive teaching and learning process: an empirical study on higher education institutes of Pakistan. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 13(3), 649–663. Retrieved from <https://doi.org/10.1108/JARHE-04-2020-0103>
9. Garlinska, M., Osial, M., Proniewska, K., & Pregowska, A. (2023). The influence of emerging technologies on distance education. *Electronics*, 12(7), Article 1550. Retrieved from <https://doi.org/10.3390/electronics12071550>
10. Qaddumi, H., Bartram, B., & Qashmar, A. L. (2021). Evaluating the impact of ICT on teaching and learning: A study of Palestinian students' and teachers' perceptions. *Education and information technologies*, 26(2), 1865–1876. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10339-5>
11. Liu, Y., & Pásztor, A. (2022). Effects of problem-based learning instructional intervention on critical thinking in higher education: A meta-analysis. *Thinking Skills and Creativity*, 45, Article 101069. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101069>
12. Fang, P. E. N. G. (2021). Optimization of music teaching in colleges and universities based on multimedia technology. *Advances in Educational Technology and Psychology*, 5(5), 47–57. Retrieved from <https://doi.org/10.23977/aetp.2021.55009>
13. Saleem, A. N., Noori, N. M., & Ozdamli, F. (2022). Gamification applications in E-learning: A literature review. *Technology, Knowledge and Learning*, 27(1), 139–159. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09487-x>
14. Hrytsenko, O., & Kopchak, O. (2023). Analiz perevah ta nedolikhiv zastosuvannia interaktyvnykh metodiv navchannia u pidhotovtsi maibutnikh likariv [Analysis of the advantages and disadvantages of using interactive teaching methods in the training of future doctors]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Educational Journal*, (1), 128–132. Retrieved from <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-1-128-132> [in Ukrainian].
15. Bulharu, N., & Dziatko, A. (2022). Osnovni perevahy ta nedoliky tekhnolohii ta form dystantsiinoho navchannia inozemnni movi u tekhnichnomu zakladi [Main advantages and disadvantages of technologies and forms of foreign language distance learning in technical institution]. *Innovation and Sustainability*, (3), 139–144. Retrieved from <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.139.144> [in Ukrainian].